

**RAPORT Z REALIZACJI PROGRAMU
OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA GMINY ISTEbNA
NA LATA 2023-2026
Z PERSPEKTYWĄ DO 2030 ROKU**

za lata 2023-2024

2025

SPIS TREŚCI

1	Podstawa prawna i metodyka opracowania	3
1.1	Podstawa prawna	3
2	Zmiana regionalnych planów istotnych z punktu widzenia POŚ.....	4
2.1.1	Program ochrony powietrza dla województwa śląskiego	4
2.2	Dokumenty Lokalne.....	7
2.2.1	Program Ochrony Środowiska dla powiatu cieszyńskiego	7
2.2.2	Strategia Rozwoju Gminy Istebna na lata 2021-2030	7
3	Charakterystyka Gminy Istebna	9
3.1	Dane ogólne.....	9
3.2	Dane charakterystyczne	10
3.2.1	Demografia	10
3.2.2	Gospodarka.....	10
3.2.3	Zasoby mieszkaniowe	10
3.2.4	Klimat.....	10
4	Ocena stanu środowiska	11
4.1	Ochrona klimatu i jakości powietrza	11
4.1.1	Analiza istniejącego stanu powietrza w gminie.....	12
4.2	Zagrożenia hałasem.....	12
4.3	Pola elektromagnetyczne	13
4.4	Gospodarowanie wodami	13
4.4.1	Wody podziemne.....	13
4.4.2	Wody powierzchniowe płynące.....	15
4.5	Gospodarka wodno-ściekowa	16
4.6	Zasoby geologiczne.....	17
4.7	Gleby.....	18
4.8	Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	18
4.9	Zasoby przyrodnicze	19
4.10	Zagrożenia poważnymi awariami	20
5	Wskaźniki monitorowania POŚ	22
6	Podsumowanie	23

SPIS TABEL

Tabela 1. Charakterystyka JCWPd zlokalizowanych na terenie Gminy Istebna	14
Tabela 2. Charakterystyka JCWP zlokalizowanych na terenie Gminy Istebna.	15
Tabela 3. Wskaźniki monitorowania POŚ	22

SPIS RYSUNKÓW

Rysunek 1. Lokalizacja Gminy Istebna	9
--	---

1 Podstawa prawna i metodyka opracowania

1.1 Podstawa prawna

Zgodnie z art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo Ochrony Środowiska (t.j. Dz.U. 2025 poz. 647 ze zm.) Wójt Gminy Istebna, co 2 lata przedstawia Radzie Gminy raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska. Po przedstawieniu niniejszego raportu Radzie Gminy, należy skierować go do organu wykonawczego powiatu.

2 Zmiana regionalnych planów istotnych z punktu widzenia POŚ

2.1 Program ochrony powietrza dla województwa śląskiego

Uchwała NR VI/62/8/2023 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 20 listopada 2023 r. w sprawie przyjęcia „Programu ochrony powietrza dla województwa śląskiego”.

Program został przygotowany dla pięciu stref oceny jakości powietrza województwa śląskiego określonych w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 2 sierpnia 2012 r. w sprawie stref, w których dokonuje się oceny jakości powietrza. Gmina Istebna znajduje się w: strefa śląska (kod PL2405).

Działania naprawcze w strefie śląskiej (PL2405_ZSO):

PL2405_ZSO - Ograniczenie emisji z instalacji o małej mocy do 1 MW, w których następuje spalanie paliw stałych

Działania zmierzające do obniżenia emisji z indywidualnych systemów grzewczych opalanych paliwami stałymi, będą obejmować przede wszystkim poniższe czynności i powinny być dokonywane z poniżej ustaloną hierarchią:

1) prowadzenie działań zmierzających do wymiany przestarzałych kotłów na paliwa stałe w miarę możliwości technicznych i ekonomicznych na:

- OZE (głównie pompy ciepła),
- urządzenia zasilane gazem,
- urządzenia zasilane olejem opałowym,
- ogrzewanie elektryczne,
- nowe kotły węglowe spełniające wymagania ekoprojektu.

Wymianę nieefektywnych urządzeń grzewczych należy przeprowadzać w budynkach mieszkalnych (jedno i wielorodzinnych), budynkach użyteczności publicznej, budynkach usługowych, produkcyjnych i handlowych;

2) stosowanie w projektowanych nowych budynkach w miarę możliwości technicznych i ekonomicznych hierarchii źródeł ogrzewania:

- OZE (głównie pompy ciepła),
- urządzeń zasilanych gazem,
- urządzeń zasilanych olejem opałowym,
- ogrzewania elektrycznego,
- montaż nowych kotłów węglowych spełniających wymagania ekoprojektu,
- podłączeniem do sieci ciepłowniczej.

3) podniesienie efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej.

Ponadto w ramach działania w celu zwiększenia efektywności energetycznej budynków, w których dokonywana jest wymiana urządzeń grzewczych wskazane jest prowadzenie działań termomodernizacyjnych, tj. docieplenie ścian, stropów, dachów, wymianę stolarki okiennej i drzwiowej. W ramach działania samorząd gminny powinien udzielać wsparcia finansowego ze środków własnych lub pozyskanych ze źródeł zewnętrznych np. w postaci dotacji celowej, dla mieszkańców i jednostek wpisanych w lokalne regulaminy dofinansowania zgodnie z przyjętymi

wytycznymi i ustalonymi priorytetami działań. Dofinansowanie może odbywać się na zasadach określonych w dokumentach lokalnych, jak np.: PONE, PGN, inne formy regulaminów dofinansowania. Samorządy gminne udzielające dofinansowania powinny wymagać oświadczenia o likwidacji starego źródła ciepła, w celu zabezpieczenia osiągnięcia zakładanego efektu ekologicznego i ochrony przed niewłaściwym wykorzystaniem przyznanych środków. Działanie wpisuje się również w założenia programu rządowego „Czyste Powietrze”, którego realizacja przewidziana jest do roku 2030.

Gmina, na terenie której realizowane jest zadanie PL2405_ZSO	Wymagana powierzchnia, na której wymagana jest zmiana sposobu ogrzewania [m ²]								Szacunkowe koszty
	ogółem	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	
Istebna	300	20	30	50	50	60	60	30	69 tys. zł

Oszacowany efekt redukcji emisji w wyniku realizacji śląskiej uchwały antysmogowej

- PM10 [Mg/rok] - **57,39**,
- PM2,5 [Mg/rok] - **56,90**,
- B(a)P [Mg/rok] - **0,032**.

PL2405_EE - Prowadzenie edukacji ekologicznej (ulotki, imprezy, akcje szkolne, audycje, konferencje, działania informacyjne i szkoleniowe) związanej z ochroną powietrza

Działanie powinno być realizowane m.in. poprzez:

- prowadzenie akcji edukacyjnych uświadamiających mieszkańcom zagrożenia dla zdrowia, jakie niesie ze sobą zanieczyszczenie powietrza,
- prowadzenie akcji edukacyjnych uświadamiających mieszkańcom wpływ spalania paliw niskiej jakości oraz odpadów na jakość powietrza,
- prowadzenie akcji informacyjnych na temat obowiązującej śląskiej uchwały antysmogowej.

PL2405_KPP - Prowadzenie kontroli przestrzegania przepisów ograniczających używanie paliw lub urządzeń do celów grzewczych oraz zakazu spalania odpadów

Działalność kontrolna powinna obejmować:

- przestrzeganie zakazu spalania odpadów w kotłach i piecach,
- przestrzeganie zapisów śląskiej uchwały antysmogowej,
- przestrzeganie zakazu spalania pozostałości roślinnych.

UCHWAŁA NR V/36/1/2017 SEJMIKU WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO Z DNIA 7 KWIETNIA 2017 R. W SPRAWIE WPROWADZENIA NA OBSZARZE WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO OGRANICZEŃ W ZAKRESIE EKSPLOATACJI INSTALACJI, W KTÓRYCH NASTĘPUJE SPALANIE PALIW

Zakres uchwały obejmuje wprowadzenie na terenie całego województwa śląskiego w ciągu całego roku kalendarzowego ograniczeń dla instalacji, w których następuje spalanie paliw stałych (kocioł, kominek, piec) jeżeli:

- dostarczają ciepło do systemu centralnego ogrzewania,
- wydzielają ciepło lub
- wydzielają ciepło i przenoszą je do innego nośnika.

Ograniczenie dotyczy wszystkich podmiotów użytkujących takie instalacje, jeżeli nie spełniają one minimum standardu emisyjnego zgodnego z klasą 5 pod względem granicznych wartości emisji zanieczyszczeń według normy PN-EN 303-5:2012, co należy potwierdzić zaświadczeniem wydanym przez jednostkę posiadającą w tym zakresie akredytację Polskiego Centrum Akredytacji lub innej jednostki akredytującej w Europie, będącej sygnatariuszem wielostronnego porozumienia o wzajemnym uznawaniu akredytacji EA162.

Wprowadzone ograniczenia dotyczące wymogu eksploatacji instalacji spełniających minimalne standardy emisyjne zgodne klasą 5 obowiązują od 1 września 2017 roku. Wyjątkami są instalacje, których eksploatacja rozpoczęła się przed 1 września 2017 roku, wówczas ograniczenie obowiązuje:

- od 1 stycznia 2022 roku w przypadku instalacji eksploatowanych w okresie powyżej 10 lat od daty ich produkcji lub nieposiadających tabliczki znamionowej,
- od 1 stycznia 2024 roku w przypadku instalacji eksploatowanych w okresie od 5 do 10 lat od daty ich produkcji,
- od 1 stycznia 2026 roku w przypadku instalacji eksploatowanych w okresie poniżej 5 lat od daty ich produkcji,
- od 1 stycznia 2028 roku w przypadku instalacji spełniających wymagania w zakresie emisji zanieczyszczeń określonych dla klasy 3 lub 4 według normy PN-EN 303-5:2012,

W przypadku instalacji kominków i trzonów kuchennych dopuszcza się do eksploatacji wyłącznie urządzenia, które spełniają minimalne poziomy sezonowej efektywności energetycznej lub normy emisji zanieczyszczeń dla sezonowego ogrzewania pomieszczeń określone w punkcie 1 i 2 załącznika do rozporządzenia Komisji (UE)163 w odniesieniu do wymogów dotyczących ekoprojektu dla miejscowych ogrzewaczy pomieszczeń na paliwo stałe. Eksploatujący taką instalację zobowiązany jest do wykazania spełniania wymagań określonych w wymienionym rozporządzeniu poprzez przedstawienie instrukcji dla instalatorów i użytkowników urządzenia. Wprowadzone ograniczenia w przypadku kominków i trzonów kuchennych, które powinny spełniać powyższe wymogi, obowiązują od 1 stycznia 2023 roku, chyba że ich eksploatacja rozpoczęła się przed 1 września 2017 roku i instalacje te:

- osiągają sprawność cieplną na poziomie co najmniej 80% lub
- zostaną wyposażone w urządzenie redukujące emisję pyłu.

Zakres uchwały obejmuje również ograniczenia dotyczące spalanych paliw. Zgodnie z uchwałą od 1 września 2017 roku zakazane jest na terenie województwa śląskiego stosowanie w instalacjach, w których następuje spalanie paliw stałych:

- węgla brunatnego oraz paliw stałych produkowanych z wykorzystaniem tego węgla,
- mułów i flotokoncentratów węglowych oraz mieszanek produkowanych z ich wykorzystaniem,
- paliw, w których udział masowy węgla kamiennego o uziarnieniu poniżej 3 mm wynosi więcej niż 15%,
- biomasy stałej, której wilgotność w stanie roboczym przekracza 20%.

2.2 Dokumenty Lokalne

2.2.1 Program Ochrony Środowiska dla powiatu cieszyńskiego

"Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Cieszyńskiego na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028" został przyjęty uchwałą nr XXVIII/243/21 Rady Powiatu Cieszyńskiego z dnia 27 kwietnia 2021 r.

Cele Programu Ochrony Środowiska:

- Znacząca poprawa jakości powietrza na obszarze powiatu cieszyńskiego związana z realizacją kierunków działań naprawczych,
- Realizacja racjonalnej gospodarki energetycznej łączącej efektywność energetyczną z nowoczesnymi technologiami działań naprawczych,
- Poprawa i utrzymanie dobrego stanu akustycznego środowiska,
- Utrzymanie wartości natężenia promieniowania elektromagnetycznego na dotychczasowych, niskich poziomach,
- System zrównoważonego gospodarowania wodami powierzchniowymi i podziemnymi, umożliwiający zaspokojenie uzasadnionych potrzeb wodnych regionu przy osiągnięciu i utrzymaniu co najmniej dobrego stanu wód,
- Ochrona i zapewnienie właściwego sposobu użytkowania powierzchni ziemi,
- Przekształcenie terenów poprzemysłowych i zdegradowanych zgodnie z wymaganiami ekologicznymi oraz uwarunkowaniami społeczno-ekonomicznymi,
- Racjonalna gospodarka odpadami,
- Zachowanie, odtworzenie i zrównoważone użytkowanie bioróżnorodności i georóżnorodności oraz ochrona krajobrazu,
- Minimalizacja skutków awarii dla ludzi i środowiska,
- Przeciwdziałanie awariom instalacji przemysłowych.

2.2.2 Strategia Rozwoju Gminy Istebna na lata 2021-2030

Cel strategiczny 1. Ochrona zasobów środowiskowych jako fundamentu jakości życia mieszkańców i atrakcyjności turystycznej

Kierunek działania 2. Ochrona, udostępnianie i zrównoważony rozwój zasobów środowiskowych:

1. Działania na rzecz poprawy jakości i stanu podstawowych zasobów środowiskowych: gleby, powietrza i wody.
2. Termomodernizacja obiektów komunalnych na terenie gminy Istebna.
3. Wsparcie procesu wdrażania OZE w gospodarstwach indywidualnych oraz obiektach użyteczności publicznej.
4. Wspieranie działań zmierzających do poprawy jakości powietrza m.in. poprzez wspieranie wymiany indywidualnych źródeł ciepła.
5. Realizacja programów zmierzających do ograniczenia emisyjności lokalnej gospodarki.
6. Prowadzenie działań informacyjnych, szkoleniowych i edukacyjnych z zakresu kryzysu klimatycznego jego skutków i oddziaływania.
7. Zachęcanie przyłączania się gospodarstw indywidualnych do przydomowych oraz gminnych oczyszczalni ścieków.
8. Zachowanie bioróżnorodności terenów atrakcyjnych przyrodniczo i turystycznie.
9. Działania na rzecz zwiększenia świadomości ekologicznej mieszkańców.
10. Upowszechnienie wiedzy o potrzebie oszczędzania wody oraz rozwijanie mikro retencji.

11. Promocja i udostępnianie terenów atrakcyjnych przyrodniczo.
12. Wykorzystanie potencjału gospodarki pasterskiej jako działania ukierunkowanego na ochronę bioróżnorodności, zachowania i zagospodarowania pastwisk i terenów zielonych.
13. Wdrażanie rozwiązań informatycznych i narzędzi cyfrowych w ramach działań na rzecz ochrony środowiska.

Gmina Istebna położona jest na między stokami południowej części Beskidu Śląskiego. Ze względu na ukształtowanie terenu poszczególne miejscowości charakteryzują się zróżnicowanym położeniem. Sołectwo Istebna leży na wysokości 590 – 620 m n.p.m. (złocza Złotego Gronia), Jaworzynka – 650 m n.p.m. (wzdłuż europejskiego działu wodnego), natomiast Koniaków to najwyższej usytuowana wieś w województwie śląskim ok. 700 – 740 m n.p.m. leżąca u podnóża szczytu Ochodzkiej (895 m n.p.m.).

3.2 Dane charakterystyczne

3.2.1 Demografia

Według stanu na koniec 2024 roku liczba ludności gminy Istebna wyniosła 12 163 osoby, z czego 50,4 % stanowiły kobiety, a 49,6 % mężczyźni. Struktura ludności gminy przedstawiała się następująco: osoby w wieku przedprodukcyjnym stanowiły 24 %, osoby w wieku produkcyjnym 60 %, a w wieku poprodukcyjnym 16 %. Wskaźnik przyrostu naturalnego był ujemny.

3.2.2 Gospodarka

Gmina Istebna jest gminą rolniczą, która coraz silniej ukierunkowuje się na rozwój turystyki. Funkcjonuje tu wiele małych i mikroprzedsiębiorstw, działających głównie w budownictwie, przemyśle, handlu, transporcie oraz usługach związanych z turystyką. Turystyka jest jednym z kluczowych sektorów lokalnej gospodarki dzięki walorom Beskidu Śląskiego, licznych szlaków, ośrodków narciarskich i silnej kulturze regionalnej. Wspiera to rozwój gastronomii, noclegów, rzemiosła i usług rekreacyjnych.

3.2.3 Zasoby mieszkaniowe

Gmina Istebna jest zdominowana przez budownictwo indywidualne. Z roku na rok w gminie przybywa zasobów mieszkaniowych. Na koniec 2024 r. w gminie było 4 310 budynków mieszkalnych. Liczba przyłączy do sieci kanalizacyjnej wyniosła 1 284 szt., a liczba przyłączy do sieci wodociągowej - 1 889 szt.

3.2.4 Klimat

Cały obszar gminy Istebna znajduje się w regionie klimatycznym Karpat. Gmina obejmuje tereny o zróżnicowanej wysokości nad poziomem morza, co wpływa na lokalne różnice klimatyczne typowe dla obszarów górskich. Na takich terenach warunki klimatyczne często określa się w zależności od wysokości nad poziomem morza. W przypadku gminy Istebna wyróżnia się dwa piętra klimatyczne: umiarkowanie ciepłe i umiarkowanie chłodne. Duże znaczenia dla kształtowania pogody mają południowe, porywiste wiatry typu „halny”, powodujące gwałtowne skoki ciśnienia i nagłe zmiany pogody.

4 Ocena stanu środowiska

4.1 Ochrona klimatu i jakości powietrza

Zrealizowane działania w zakresie ochrony powietrza lata 2023-2024:

Program realizowany w ramach programu priorytetowego Czyste Powietrze. W ramach programu w 2023 r. dokonano demontażu 78 starych jednostek grzewczych poprzez montażu - 30 pomp ciepła, 37 kotłów opalanych biomasą, 7 kotłów gazowych, 2 kotłów zgazowujących drewno oraz 2 systemów ogrzewania elektryczne. W 2024 r. w ramach dofinansowano wymieniono 257 niskoemisyjnych kotłów na kotły ekologiczne źródła ciepła, w tym: 39 pomp ciepła, 211 kotłów na palet, 1 system ogrzewania elektrycznego oraz 1 piec na ekogroszek.

Modernizacje obiektów, instalacje odnawialnych źródeł energii:

- Przebudowa budynku Gminnego Ośrodka Kultury w Istebnej realizowana w latach 2022-2024, w tym m.in. wymiana: sieci i przyłącza elektroenergetycznego, sieci kanalizacji sanitarnej i wodociągowej, kanalizacji deszczowej.

Utrzymanie, modernizacja, rozbudowa dróg:

- Bieżące utrzymanie dróg,
- Remont drogi gminnej do Patyki we wsi Jaworzynka,
- Modernizacja drogi gminnej Groń we wsi Jaworzynka,
- Remont drogi Pod Groń nr 617 102S we wsi Jaworzynka,
- Modernizacja drogi gminnej Maciejka we wsi Jaworzynka,
- Rozbudowa drogi gminnej Dzielec we wsi Istebna,
- Remont drogi gminnej Zapasieki Dolne we wsi Jaworzynka,
- Remont drogi gminnej Dziedzina Burowie we wsi Istebna,
- Remont drogi gminnej Dziedzina Kawule we wsi Istebna,
- Remont drogi gminnej Śliwkula we wsi Jaworzynka,
- Remont drogi gminnej Kościanowice nr 617 034S Koniaków, dz. 4504/1, 4525/1 cz. Brzestowe nr 617 078 S Istebna,
- Remont drogi gminnej koło CPN-u we wsi Istebna,
- Remont drogi gminnej Tkoczówka we wsi Koniaków,
- Remont częściowy nawierzchni dróg gminnych na terenie Gminy Istebna,
- Remont drogi gminnej Nowy Jork we wsi Istebna w ramach zadania inwestycyjnego pn.: „Przebudowa i remont dróg gminnych”,
- Remont drogi gminnej 617 025S Rastoka we wsi Koniaków,
- Remont drogi gminnej 617 011S Legiery-Pańska Łąka we wsi Koniaków,
- Modernizacji drogi dojazdowej do gruntów rolnych Gronik II we wsi Koniaków,
- Remont drogi gminnej do Muzyka we wsi Istebna w ramach zadania pn.: „Remont dróg uszkodzonych w czasie powodzi”,
- Remont drogi gminnej Łacki Centrum we wsi Jaworzynka,
- Remont drogi gminnej Jasie etap I we wsi Jaworzynka,
- Remont drogi gminnej Jasnowice – do Kawuloczka we wsi Istebna,
- Remont drogi gminnej Beskid we wsi Istebna.

4.1.1 Analiza istniejącego stanu powietrza w gminie

Gmina Istebna należy do strefy śląskiej, ocenianej corocznie przez GIOŚ zgodnie z art. 89 ustawy Prawo ochrony środowiska i metodyką krajową oraz unijną (dyrektywa 2008/50/WE).

W latach 2023 i 2024 strefa śląska została zakwalifikowana do klasy C pod względem ochrony zdrowia dla benzo(a)pirenu (B(a)P) w pyłe PM10, co oznacza przekroczenia poziomu docelowego.

Na podstawie klasyfikacji strefy śląskiej w 2023 i 2024 oraz struktury ogrzewania:

- Gmina Istebna pozostaje obszarem przekroczeń B(a)P w PM10,
- główną przyczyną jest emisja powierzchniowa z indywidualnego ogrzewania (niska emisja),
- w sezonie grzewczym dochodzi do kumulacji zanieczyszczeń z uwagi na topografię terenu (dolinny układ zabudowań, ograniczona wymiana powietrza).

Przyczyny utrzymujących się przekroczeń:

- wysoki udział kotłów na paliwa stałe, w tym urządzeń niespełniających wymogów ekoprojektu,
- spalanie paliw niskiej jakości oraz przypadki nieprawidłowej eksploatacji urządzeń grzewczych,
- lokalny i rozproszony charakter emisji z indywidualnych budynków mieszkalnych powoduje okresowe podwyższenia stężeń pyłu PM10 i benzo(a)pirenu w bezpośrednim otoczeniu źródeł emisji, szczególnie w sezonie grzewczym.
- rozproszona zabudowa utrudniająca budowę sieci gazowych i ciepłowniczych.

Gmina Istebna wymaga dalszych działań ograniczających emisję powierzchniową, zgodnych z POP dla woj. śląskiego (wymiana źródeł ciepła, termomodernizacja). Kluczowym parametrem środowiskowym pozostaje B(a)P w PM10, dla której od lat utrzymują się przekroczenia. Działania muszą być skoncentrowane na sezonowym ograniczaniu emisji z indywidualnych systemów grzewczych. Konieczne jest utrzymanie lokalnego monitoringu (stacje referencyjne lub czujniki pomocnicze) oraz weryfikacja efektów działań naprawczych.

4.2 Zagrożenia hałasem

Dotychczasowe zrealizowane działania w zakresie zagrożenia hałasem

Gmina Istebna na bieżąco prowadzi działania związane z modernizacją dróg oraz wymianą nawierzchni, co ma bezpośredni wpływ na poprawę stanu klimatu akustycznego w gminie. Wykaz zrealizowanych inwestycji przedstawiono w rozdz. 4.1.

Na obszarze województwa śląskiego corocznie prowadzone są pomiary hałasu drogowego w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska. W ostatnich latach badania nie były prowadzone na terenie gminy Istebna.

Hałas kolejowy i lotniczy

Przez teren gminy Istebna nie przebiegają linie kolejowe, dlatego hałas kolejowy nie dotyczy analizowanego terenu. Hałas lotniczy także nie występuje na terenie gminy.

4.3 Pola elektromagnetyczne

Dotychczasowe zrealizowane działania

Lokalizacja przedsięwzięć emitujących promieniowanie elektromagnetyczne jest poprzedzona szczegółową analizą otoczenia w oparciu o plan miejscowy, prognozę oddziaływania na środowisko oraz obowiązujące przepisy.

Oceny poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku i obserwacji zmian dokonuje Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska. Prowadzi on również, aktualizowany corocznie, rejestr zawierający informacje o terenach, na których stwierdzono przekroczenie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych.

Monitoring pól elektromagnetycznych - monitoring badawczy w roku 2023, wykonywany w Istebnej przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska w ramach Regionalnego Wydziału Monitoringu Środowiska w Katowicach wskazał wartości zmierzone poniżej dolnego progu oznaczalności sondy. Co oznacza, że promieniowanie na pewno nie przekracza dopuszczalnych wartości.

Obecnie obowiązujące poziomy dopuszczalne, według Rozporządzenia z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku, wynoszą dla wysokich częstotliwości od 28 V/m do 61 V/m. Od 2021 roku monitoring pól elektromagnetycznych prowadzony jest zgodnie z nowym rozporządzeniem.

Na terenie gminy brak jest napowietrznych linii elektroenergetycznych wysokiego napięcia. Występują stacje bazowe telefonii komórkowej, były prowadzone pomiary promieniowania i były one w normie.

Pola elektromagnetyczne telefonii komórkowej są wypromieniowywane na bardzo dużych wysokościach, w miejscach niedostępnych dla ludzi. Stacje bazowe posiadają odpowiednie pozwolenia. Zachowane są odpowiednie strefy ochronne.

Biorąc pod uwagę łączną liczbę źródeł pól elektromagnetycznych, a także fakt, iż są one zlokalizowane w znacznym rozproszeniu, uznaje się, że w gminie nie są przekroczone dopuszczalne normy środowiskowe.

4.4 Gospodarowanie wodami

Dotychczasowe zrealizowane działania w zakresie ochrony wód

Na bieżąco wykonywane są w prace zabezpieczająco-naprawcze i utrzymaniowe: czyszczenie korytek ściekowych, udrożnienie kanalizacji deszczowej, naprawy odwodnienia – umocnienie rowów elementami betonowymi, uzupełnienia kruszywem ubytków nawierzchni dróg bocznych, wykaszanie poboczy, czyszczenie chodników, naprawy krat odwodnienia liniowego.

4.4.1 Wody podziemne

Jednostką wyznaczoną do przeprowadzania oceny ilościowego i jakościowego stanu wód podziemnych jest jednolita część wód podziemnych (JCWPd). Jednolita część wód podziemnych oznacza określoną objętość wód podziemnych występującą w obrębie warstwy wodonośnej lub zespołu warstw wodonośnych. Wydzielana jest jako zbiorowisko wód podziemnych, występujących w warstwie lub

warstwach wodonośnych, stanowiących lub mogących stanowić źródło wody do spożycia znaczące zaopatrzeniu ludności lub istotne dla kształtowania pożądanego stanu wód powierzchniowych i ekosystemów lądowych.

Gmina Istebna położona jest w obrębie 4 jednolitych części wód podziemnych:

- GW2000162, o łącznej powierzchni 534,68 km²,
- GW2000158, o łącznej powierzchni 1483,93 km²,
- GW6000170, o łącznej powierzchni 56,95 km²,
- GW1000171, o łącznej powierzchni 24,29 km².

Jakość wód podziemnych

W 2019 roku Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy, na zlecenie Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska, w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, przeprowadził monitoring diagnostyczny stanu chemicznego jednolitych części wód podziemnych.

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 11 października 2019 r. w sprawie kryteriów i sposobu oceny stanu jednolitych części wód podziemnych (Dz. U. 2019 poz. 2148) dokonano oceny stanu JCWPd.

Tabela 1. Charakterystyka JCWPd zlokalizowanych na terenie Gminy Istebna

Kod JCWPd	Stan (ogólny)	Stan/ potencjał ekologiczny	Stan chemiczny	Cel środowiskowy	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych
GW2000162	dobry	dobry	dobry	dobry stan ilościowy dobry stan chemiczny	niezagrożona
GW2000158	dobry	dobry	dobry	dobry stan ilościowy dobry stan chemiczny	dobry
GW6000170	dobry	dobry	dobry	dobry stan ilościowy dobry stan chemiczny	dobry
GW1000171	dobry	dobry	dobry	dobry stan ilościowy dobry stan chemiczny	dobry

Źródło: <http://karty.apgw.gov.pl:4200/informacje>, „Opracowanie II aktualizacji planów gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy wraz z dokumentami planistycznymi stanowiącymi podstawę do ich opracowania”, (Ocena stanu na podstawie oceny stanu GIOŚ 2014-2019 i oceny eksperckiej (wg klasyfikacji obowiązującej od 1 stycznia 2022 r.)

Na obszarze Gminy znajduje się Lokalny Zbiornik Wód Podziemnych:

LZWP nr 348 Zbiornik warstw Godula (Beskid Śląski) (dawny GZWP nr 348)

Zbiornik wód podziemnych ma charakter porowo - szczelinowy, o zwierciadle wód swobodno - napiętym. Strefa zawodniona tworzy tu nieciągły poziom wodonośny o zróżnicowanych cechach, a strefa aktywnej wymiany wynosi do 60–80 m, lokalnie nawet do 100 m. Zasilanie wód podziemnych tego zbiornika następuje przede wszystkim na drodze infiltracji opadów atmosferycznych w obrębie zbiornika.

Obszar zbiornika warstw Godula (Beskid Śląski) obejmuje przede wszystkim tereny, gdzie podstawowe funkcje gospodarcze spełniają turystyka i agroturystyka, leśnictwo oraz w niewielkim stopniu rolnictwo. W przeważającej części rejon ten charakteryzuje się leśnym typem zagospodarowania (ponad 83% powierzchni terenu LZWP), z niewielkim udziałem użytków rolnych (ok. 11% obszaru zbiornika) oraz terenów rozproszonej zabudowy wiejskiej i miejskiej (łącznie niecałe 4% powierzchni zbiornika).

Na podstawie wyników badań modelowych oraz przeprowadzonych obliczeń czasu migracji zanieczyszczeń z powierzchni terenu stwierdzono, że poziom wodonośny Zbiornika warstw Godula charakteryzuje się wysokim i bardzo wysokim stopniem podatności na zanieczyszczenia z powierzchni terenu. Zaproponowano wyznaczenie obszaru ochronnego, obejmującego swym zasięgiem cały zbiornik.

4.4.2 Wody powierzchniowe płynące

Gmina Istebna jest jedną z kilku w Polsce, przez które przebiega europejski dział wodny rozdzielający zlewiska 2 mórz, w tym przypadku Morza Bałtyckiego i Morza Czarnego. Z kolei północna i północno-wschodnia granica gminy jest wyznaczona przez dział wodny I rzędu rozdzielający 2 główne polskie dorzecza: Wisły i Odry. Przeważająca, północna i środkowa część gminy (70,5%) jest odwadniana do dorzecza Odry poprzez jej bezpośredni dopływ, Olzę. Południowa część gminy jest odwadniana do dorzecza Dunaju poprzez Czadeczkę i jej dopływy, z których największym jest Krężelka.

Tabela 2. Charakterystyka JCWP zlokalizowanych na terenie Gminy Istebna.

Kod JCWP	Nazwa JCWP	Stan (ogólny)	Stan/ potencjał ekologiczny	Stan chemiczny	Cel środowiskowy stan lub potencjał ekologiczny	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych
RW600004114139	Olza od źródeł do granicy	zły	słaby stan ekologiczny	poniżej dobrego	dobry stan ekologiczny	zagrożona
RW120004824223	Czadeczka	zły	słaby stan ekologiczny	poniżej dobrego	umiarkowany stan ekologiczny	zagrożona
RW20000421327999	Soła od Wody Ujsolskiej do zb. Tresna	zły	umiarkowany potencjał ekologiczny	poniżej dobrego	dobry stan ekologiczny	zagrożona
RW200004213219	Soła do Wody Ujsolskiej	zły	umiarkowany potencjał ekologiczny	poniżej dobrego	dobry stan ekologiczny	zagrożona
RW2000042111353	Wisła od źródeł do Dobki wraz z Dobką	zły	Dobry stan ekologiczny	poniżej dobrego	dobry stan ekologiczny	zagrożona

Źródło: <http://karty.apgw.gov.pl:4200/informacje>, „Opracowanie II aktualizacji planów gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy wraz z dokumentami planistycznymi stanowiącymi podstawę do ich opracowania”, (Ocena stanu na podstawie oceny stanu GIOŚ 2014-2019 i oceny eksperckiej (wg klasyfikacji obowiązującej od 1 stycznia 2022 r.)

Zagrożenie powodziowe

Sieć rzeczna gminy Istebna ma charakter zlewni górskich, co w połączeniu z dużymi spadkami terenu i niewielką powierzchnią cieków może prowadzić do gwałtownych wezbrań podczas nawałnych opadów lub roztopów śniegu. Najczęściej występują tu wezbrania opadowo-rozlewne, wywołane długotrwałymi opadami deszczu, głównie w okresie od maja do września. W czasie wiosennych roztopów i przy intensywnych opadach zagrożenie powodziowe dotyczy szczególnie rzeki Olzy w rejonie przysiółków Suszki i Szymcze oraz rzeki Czadeczki w okolicach przysiółka Krężelka w Jaworzynce. Długotrwałe opady powodują również występowanie wód z brzegów na potoku Glinianym i innych mniejszych ciekach wodnych.

4.5 Gospodarka wodno-ściekowa

Dotychczasowe zrealizowane działania w zakresie gospodarki wodno-ściekowej:

- Odnotowano 76 zgłoszenia awarii na sieci wodociągowej, które zostały usunięte w możliwie jak najkrótszym czasie. Awarie dotyczyły wymiany uszkodzonych hydrantów na terenie całej gminy.
- Na sieci kanalizacyjnej odnotowano 23 awarie. Dotyczyły one głównie udroźnienia zatkanych studzienek kanalizacyjnych (przy jednej z awarii konieczna okazała się wymiana uszkodzonego odcinka 26 metrów przyłącza kanalizacyjnego, przy innej awarii konieczna okazała się wymiana kolektora studni na większą średnicę oraz wymiana uszkodzonego docinka 14 metrów przyłącza kanalizacyjnego).
- W ramach bieżącej eksploatacji na przepompowniach ścieków wyremontowano 8 pompy oraz wykonano remont 4 dmuchaw, które są zlokalizowane na oczyszczalni i przepompowniach ścieków.
- Zakupiono dwie nowe pompy ściekowe dla przepompowni Jaworzynka Bestwiny oraz Jaworzynka Łabaje
- Na przepompowni ścieków Istebna Potoczki oraz Istebna Żor, wymieniono skrzynki elektryczne wraz z układem sterowania oraz dodano system monitorujący pracę pomp oraz stan ściszków na przepompowniach, którymi można sterować zdalnie.
- Działania związane z wymianą wodomierzy są konsekwentnie prowadzone i realizowane w sposób ciągły, zapewniając bieżącą modernizację infrastruktury pomiarowej. Są to wodomierze z modułami radiowymi, które pozwalają na zdalny odczyt.
- Wykonano modernizację studni redukcyjnej w rejonie Jaworzynki Kopanice, zakres prac obejmował założenie nowego sarkofagu studni, wymianę armatury wodociągowej, założenie nowego zaworu pływakowego wraz z dwoma zbiornikami wody.
- Wykonano modernizację przewodów wodnych zasilających filtry pośpieszne na SUW Jaworzynka Szkawlonka na Zapasiekach, w ramach prac modernizacyjnych zostały wymienione rury żelazne na rury PERC, wymieniono m.in. przewody zasilające, płuczące odprowadzające oraz system napowietrzania zbiorników płuczających wodę.
- Wykonano remont dachu na budynku przepompowni wody w Istebna Szarce, remont pozwoliła na zabezpieczenie budynku na kolejne lata przed czynnikami atmosferycznymi.
- Kolejną ważną inwestycją w zakresie kanalizacji była modernizacja szafy głównej i sterowniczej oczyszczalni ścieków Jaworzynka Czadeczka. W zakresie tych prac było przeciąganie nowych kabli telemetrycznych, wymiana układów sterowniczych oraz podzespołów wraz z montażem systemów telemetrycznych

Sieć wodociągowa

Zaopatrzenie w wodę

Gmina Istebna zaopatrywana jest w wodę do spożycia przez 7 wodociągów publicznych. Są to następujące wodociągi:

- Istebna Wilcze zaopatrywany wodą powierzchniową z ujęcia na Potoku Prądowniec,
- Istebna Zaolzie zaopatrywany wodą powierzchniową z ujęcia na Potoku Nad Brzyszkciem,
- Jaworzynka zaopatrywany wodą powierzchniową z ujęcia na Potoku Krężelka,
- Koniaków Gańczorka zaopatrywany wodą powierzchniową z ujęcia na Rzece Olza,
- Koniaków Bukowina oparty na wodzie podziemnej,
- Koniaków Gańczorka/Bukowina oparty na wodzie mieszanej (powierzchniowej i podziemnej), ujęcia indywidualne.
- Długość sieci wodociągowej wynosi 82,61 km.
- Ilość wody pobranej z ujęć na zaopatrzenie ludności w roku 2024 wyniosła 361 340 m³.
- Liczba budynków, które są przyłączone do sieci wodociągowej wynosi 1 889.
- Liczba gospodarstw domowych korzystających tylko z wody gminnej wynosi 906.

Odprowadzenie ścieków

Długość sieci kanalizacyjnej w 2024 roku to 72,52 km, a korzystało z niej ponad 4 143 osób.

Aktualnie na terenie gminy Istebna funkcjonują 4 oczyszczalnie ścieków mechaniczno – biologiczne: Istebna Gliniane, Jaworzynka Czadeczką, Koniaków Pustki, Istebna Tartak. Równoważna liczba mieszkańców dla oczyszczalni Istebna Gliniane wynosi 1880 RLM, dla oczyszczalni Jaworzynka Czadeczką 1075 RLM, dla oczyszczalni Koniaków Pustki 800 RLM, a dla oczyszczalni Istebna Tartak 1212 RLM. Odbiornikami ścieków oczyszczonych dla poszczególnych oczyszczalni są: Istebna Gliniane – potok Gliniane, Jaworzynka Czadeczką - potok Słowiokowski, Koniaków Pustki – potok „Pod Pustkami”, Istebna Tartak – rzeka Olza.

- Długość sieci kanalizacyjnej wynosi 72,52 km.
- Liczba budynków, które są przyłączone do sieci kanalizacyjnej wynosi 1 381 budynków.
- Ilość odprowadzonych ścieków wyniosła 334 733 m³.
- Liczba gospodarstw domowych korzystających z wody gminnej oraz kanalizacji wyniosła 1 047 gospodarstw.
- Liczba gospodarstw domowych korzystających tylko z kanalizacji gminnej wynosi 406 gospodarstwa.

4.6 Zasoby geologiczne

Zagrożenia geologiczne

Ruchy masowe - osuwiska, są charakterystyczne jedynie dla pewnych obszarów Polski, w których panują sprzyjające warunki morfologiczne (duże różnice wysokości, stromo nachylone zbocza) i geologiczne (obecność skał o bardzo różnym stopniu przepuszczalności oraz skał mało odpornych na procesy erozyjne i denudacyjne).

W Gminie Istebna wg rejestru Starosty Cieszyńskiego znajduje się 213 osuwisk oraz 28 terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi (wg Państwowego Instytutu Geologicznego - Państwowego Instytutu Badawczego oraz rejestr Starosty Cieszyńskiego).

4.7 Gleby

Na terenie Gminy Istebna dominują gleby brunatne kwaśne. Są to gleby ubogie w składniki odżywcze i mają kwaśny odczyn. W większości przeważają w nich gliny średnie i ciężkie, miejscami pylaste, a na północy także gliny lekkie. Gleby są płytkie, kamieniste i trudne do uprawy. Tylko niewielka część terenów gminy, zaledwie 42 ary, zalicza się do gleb dobrej jakości (klasy I–III). Oznacza to, że większość gruntów jest mniej żyzna i trudna do uprawy rolniczej. Rolnictwo w gminie utrudniają także warunki klimatyczne — krótki okres wegetacyjny, silne i długotrwałe przymrozki oraz gwałtowne opady.

Na terenie Gminy Istebna realizowany jest program „Owca Plus”.

Jednym z głównych celów Wojewódzkiego Programu Aktywizacji Gospodarczej i Zachowania Dziedzictwa Kulturowego Beskidów i Jury Krakowsko-Częstochowskiej - Owca Plus, jest ochrona środowiska przyrodniczego i zachowanie bioróżnorodności Beskidów i Jury. Program ukierunkowany jest na ochronę siedlisk półnaturalnych ukształtowanych wskutek długotrwałej gospodarki człowieka i związanych z tradycyjnym użytkowaniem kośnym i pasterskim.

4.8 Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów

Dotychczasowe zrealizowane działania w zakresie gospodarki odpadami

Gospodarka odpadami komunalnymi należy do zadań własnych gminy i realizowana jest zgodnie z przepisami ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (t.j. Dz.U. z 2025 r. poz.733).

Odbiorem i zagospodarowaniem odpadów komunalnych zajmuje się firma wyłoniona w trybie przetargu nieograniczonego. Odpady, gromadzi się w zabudowie jednorodzinnej w systemie workowym, a w zabudowie wielorodzinnej w systemie pojemników. Nieruchomości, na których znajdują się domki letniskowe lub inne nieruchomości wykorzystywanej na cele rekreacyjno-wypoczynkowe zostały wyposażone w worki na odpady. Odpady komunalne z terenu Gminy Istebna odbierane są w postaci zmieszanej i selektywnej.

W Istebnej Tartak w sąsiedztwie gminnej oczyszczalni ścieków funkcjonuje gminny Punkt Selektywnie Zebranych Odpadów Komunalnych (PSZOK), do którego mieszkańcy w ramach ponoszonej opłaty mogą oddawać selektywnie zebrane odpady.

Ilość odpadów komunalnych odebranych z terenu Gminy Istebna

Ilość odpadów podano na podstawie otrzymanych rocznych sprawozdań od firm wywozowych, które posiadają wpis do Rejestru Działalności Regulowanej oraz w oparciu o wyniki zbiórki odpadów w ramach prowadzonego Punktu Selektywnie Zebranych Odpadów Komunalnych.

Gmina Istebna w 2024 r. osiągnęła wymagany poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych. Poziom ten wyniósł 45,89 %.

Usuwanie azbestu

W ramach realizacji Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Istebna w roku 2023 usunięto 138,60 ton azbestu, koszt zadania wyniósł 79 334,64 zł, a w 2024 roku usunięto 61,22 ton azbestu, koszt zadania wyniósł 28 959,51 zł.

4.9 Zasoby przyrodnicze

Lasy

Ogólna powierzchnia lasów na terenie gminy Istebna wynosi 4 616,91 ha, w tym:

- lasy publiczne ogółem 3 860,00 ha,
 - lasy publiczne Skarbu Państwa 3 857,97 ha,
 - lasy publiczne Skarbu Państwa w zarządzie Lasów Państwowych 3 857,90 ha,
 - lasy publiczne gminne 2,03 ha,
- lasy prywatne ogółem 756,91 ha.

Na terenie gminy obecnie obowiązuje Uproszczony plan urządzenia lasu na lata 01.01.2023 r. - 31.12.2032 r. dla lasów nie stanowiących własności Skarbu Państwa, należących do osób fizycznych w Nadleśnictwach Wiśla i Ustroń, obejmujących obszar Gmin: Istebna, Brenna, Skoczów, Goleiszów, Cieszyn, Hażlach, Dębowiec, Zebrzydowice, Strumień i Chybie. W lasach problem stanowi wzmożony rozwój szkodników podkorowych. Największe znaczenie mają tutaj gatunki o krótkim rozwoju, wyprowadzające 2-3 pokolenia w roku, w szczególności kornik drukarz. Nadleśnictwo Wiśla - mając największy 96% udział świerka, należało do najbardziej zagrożonych w minionym okresie. Potencjalne zagrożenie procesem rozpadu świerczyn jest nadal bardzo wysokie, choć osiągnięcie niemal wzorowego poziomu higieny sanitarnej daje nadzieję na dalsze wyhamowanie procesu rozpadu.

Szata roślinna i świat zwierzęcy

Siedliska przyrodnicze gminy Istebna charakteryzują się dużą różnorodnością biologiczną i fizjograficzną.

W Gminie Istebna można spotkać zarówno dziką przyrodę górską, jak i tereny silnie przekształcone przez człowieka, z polami uprawnymi i zabudową. Roślinność naturalna zachowała się głównie w lasach bukowych, dębowo-grabowych, na podmokłych i suchych łąkach oraz w zaroślach wzdłuż potoków. W gminie żyje wiele zwierząt – ssaki, ptaki, gady, płazy i ryby, przy czym część gatunków, jak ryś, wilk czy salamandra plamista, jest rzadkich i chronionych prawnie. Na terenach zabudowanych różnorodność przyrody jest niewielka, a pojawiają się tu gatunki związane z działalnością człowieka. Górski krajobraz i obecność ludzi razem kształtują wyjątkowy charakter przyrody w gminie.

Obszary i obiekty środowiska prawnie chronione na podstawie odrębnych przepisów

Teren gminy Istebna posiada wysokie walory przyrodniczo – krajobrazowe związane z występowaniem obszarów chronionych.

Formami ochronnymi przyrody na terenie gminy są: park krajobrazowy (1), rezerваты przyrody (1), obszary Natura 2000 (1) oraz 7 pomników przyrody, które tworzą tzw. system obszarów i obiektów prawnie chronionych. Taki układ przestrzenny, wzajemnie uzupełniających się form ochrony przyrody, zapewnia warunki do samoregulacji procesów przyrodniczych, naturalnych warunków hydrologicznych oraz właściwego korzystania z rekreacji i turystyki.

Rezerwat Przyrody Wisła PL.ZIPOP.1393.RP.130
Park Krajobrazowy Beskid Śląski
Obszar Natura 2000 Beskid Śląski PLH240005
Pomniki przyrody

Na terenie Gminy Istebna zlokalizowane są następujące pomniki przyrody:

- Lipa drobnolistna o obw. 390 cm, wiek ok. 250 lat,
- Cis pospolity o obw. 100 cm, wiek ok. 400 lat,
- Lipa drobnolistna o obw. 330 cm, wiek około 150 lat,
- Grupa dwóch lip drobnolistnych o obw. 400 cm i 330 cm, wiek ok. 150 - 200 lat,
- Buk zwyczajny o obw. 280 cm, wiek około 200 lat,
- Buk zwyczajny o obw. 340 cm, wiek około 200 lat, rosnący przy wejściu WCP "Kubalonka",
- Lipa o obwodzie 360 cm, w wieku ok. 250 lat,

4.10 Zagrożenia poważnymi awariami

Na terenie województwa śląskiego służby ochrony przeciwpożarowej i inspekcji ochrony środowiska dokonały kwalifikacji zakładów produkcyjnych ze względu na stopień zagrożeń awariami przemysłowymi. Na terenie Gminy Istebna ww. zakłady nie występują.

Dotychczasowe zrealizowane działania w 2023 roku:

- Zgodnie z ustawą o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie w ramach profilaktyki i przeciwdziałania alkoholizmowi na działalność Młodzieżowych Drużyn Pożarniczych w Gminie Istebna wydatkowano kwotę 5 000,00 zł – OSP Koniaków Centrum oraz 5 000,00 zł -OSP Istebna Centrum.
- Dotacje celowe w wysokości 84 593,26 zł dla jednostek OSP z Gminy Istebna: z przeznaczeniem na zakup pilarek, węży i ubrań bojowych, przewodów hydraulicznych, łańcuchów śniegowych, aparatów oddechowych, łańcucha i prowadnicy, zakup i wymianę okien w remizie strażackiej,
- Wypłata ekwiwalentu za udział strażaków w zdarzeniach, szkoleniu, ćwiczeniach, zawodach w wysokości 77 505,00 zł.
- Zakup materiałów i wyposażenia m.in. paliwo, środki medyczne, materiały opatrunkowe, baterie i elektrody do defibrylatora, środek pianotwórczy, zestawy naprawcze do aparatów powietrznych, części do samochodów bojowych i inne w wysokości 62 596,19 zł.
- Wynagrodzenia, różne opłaty i składki, koszty usług 116 953,75 zł.
- Dotacja celowa w wysokości 500 000,00 zł dla OSP Koniaków Centrum na dofinansowanie zakupu średniego samochodu ratowniczo-gaśniczego.
- Zakup namiotu operacyjno-sztabowego dla OSP Koniaków Kosarzyska za kwotę 11 799,99 zł.

Dotychczasowe zrealizowane działania w 2024 roku:

- Zgodnie z ustawą o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie w ramach profilaktyki i przeciwdziałania alkoholizmowi na działalność Młodzieżowych Drużyn Pożarniczych w Gminie Istebna wydatkowano kwotę 9 500,00 zł – OSP Koniaków Centrum.

- Dotacje celowe w wysokości 41 784,54 zł dla jednostek ODP z Gminy Istebna z przeznaczeniem na zakup węży pożarniczych, latarek, motopompy, wyposażenia osobistego strażaków oraz samochodów pożarniczych, tlenu medycznego używanego do działań ratowniczych, remont garażu stanowiącego część bojową w budynku remizy.
- Wypłata ekwiwalentu za udział strażaków w zdarzeniach, szkoleniu, ćwiczeniach, zawodach w wysokości 146 380,00 zł.
- Zakup materiałów i wyposażenia m.in. paliwo, środki medyczne, materiały opatrunkowe, baterie i elektrody do defibrylatora, środków pianotwórczy, zestawy naprawcze do aparatów powietrznych, łańcuchy i prowadnice do piły ratowniczej, akumulatory w wysokości 61 025,26zł.
- Wynagrodzenia, różne opłaty i składki, koszt usług 160 603,75 zł.
- Dotacja celowa w wysokości 910 00,00 zł dla OSP Jaworzynka Centrum na dofinansowanie zakupu ciężkiego samochodu ratowniczo-gaśniczego.
- Dotacja celowa w wysokości 91 020,00 zł dla OSP Istebna Centrum na dofinansowanie zakupu lekkiego samochodu ratowniczo-rozpoznawczego i bezzałogowego statku powietrznego.

Jednostki OSP w Gminie Istebna:

- Jednostka Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego Ochotnicza Straż Pożarna Istebna Centrum,
- Jednostka Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego Ochotnicza Straż Pożarna Koniaków Centrum,
- Jednostka Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego Ochotnicza Straż Pożarna Jaworzynka Centrum,
- Ochotnicza Straż Pożarna Istebna Zaolzie,
- Ochotnicza Straż Pożarna Jaworzynka Zapasieki,
- Ochotnicza Straż Pożarna Koniaków Kosarzyska.

5 Wskaźniki monitorowania POŚ

Tabela 3. Wskaźniki monitorowania POŚ

Lp.	Wskaźnik	Stan w roku 2018 r.	Stan w roku 2022 r.	Stan w roku 2024 r.
	Wskaźniki stanu środowiska i zmiany presji na środowisko			
1.	Stan jakości powietrza	st. średnioroczne benzo(a)pirenu, i PM 2,5 II faza	st. średnioroczne benzo(a)pirenu	st. średnioroczne benzo(a)pirenu
2.	Jakość wód powierzchniowych JCW	zła	zła	zła
3.	Długość sieci wodociągowej km	75	81	82,6
4.	Długość sieci kanalizacyjnej km	64	66,3	72,5
5.	Liczba ludności korzystająca z sieci wodociągowej	5 347	5 609 (rok 2021)	5 667
6.	Liczba ludności korzystająca z sieci kanalizacyjnej	3 878	4 053 (rok 2021)	4 143
7	Ilość przyłączy budynków mieszkalnych do sieci wodociągowej szt.	1 591	1 824	1 889
9.	Niesegregowane (zmieszane odpady komunalne) Mg	875,07	766,96	916,028
10.	Odpady komunalne zebrane selektywnie Mg	277,17	874,83	2390,3251
12.	Poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych		26 %	45,89 %
15.	% wskaźnik lesistości	54,7	54,8	54,8
16.	% powierzchni terenów objętych ochroną prawną	42,1	42,1	42,1
17.	Powierzchnia lasów ha	4 616	4 616	4 616
18.	Ilość pomników przyrody szt.	9	7	7

Źródło: GUS, Raport o stanie Gminy Istebna

6 Podsumowanie

W analizowanych latach 2023 i 2024 r. Gmina Istebna kontynuowała realizację Programu Ochrony Środowiska w zakresie określonym w dokumencie.

Działania Gminy skupiły się przede wszystkim na:

- Ochronie klimatu i jakości powietrza,
- Edukacji ekologicznej,
- Zapewnieniu prawidłowego utrzymania dróg,
- Rozwoju infrastruktury wodno – ściekowej,
- Właściwym i zgodnym z przepisami gospodarowaniu odpadami,
- Utrzymaniu jednostek OSP.

Zadania były realizowane zgodnie z potrzebami i możliwościami finansowymi Gminy.

Gmina Istebna powinna w kolejnych latach podejmować dalsze działania, mające na celu ochronę powietrza, rozwój infrastruktury wodno – ściekowej oraz coroczne zwiększanie uzyskanych poziomów recyklingu. Bardzo ważna jest również kontynuacja edukacji ekologicznej.

Podpisano przez
Wójta Gminy Istebna
Stanisław Legierski

Istebna dnia, 08.12.2025 r.

Sporządziła: Inspektor Natalia Dragon-Jałowiczor

Sprawdziła: Kierownik Referatu Gospodarki Przestrzennej Monika Kukuczka